

Záměr na vyhlášení zvláště chráněného území

Přírodní rezervace Pražská pole

Název zvláště chráněného území

Pražská pole

Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území

přírodní rezervace – dále jen PR ve smyslu § 33 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále jen "zákon").

Předměty ochrany a jejich popis

Předmětem ochrany je Evropsky významná lokalita CZ0423660 Pražská pole, vodní a podmáčené biotopy po zatopených důlních propadlinách i terestrická stanoviště s výskytem evropsky významných druhů čolek velký (*Triturus cristatus*), kuňka ohnivá (*Bombina bombina*), vážka jasnoskvrnná (*Leucorrhinia pectoralis*) a zvláště chráněných a ohrožených druhů ptáků: moták pochop (*Circus aeruginosus*), moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*), slavík modráček středoevropský (*Luscinia svecica cyaneola*), lžičák pestrý (*Spatula clypeata*), polák velký (*Aythya ferina*), rzohlávka rudozobá (*Netta rufina*), potápka roháč (*Podiceps cristatus*), potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*), potápka černokrká (*Podiceps nigricollis*) a kolonie racka chechtavého (*Chroicocephalus ridibundus*).

A. Ekosystémy

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod typu <i>Magnopotamion</i> nebo <i>Hydrocharition</i> s rákosinami svazu <i>Phragmition communis</i> .	40	Zatopené důlní propadliny s pomístně vyvinutou makrofytní vodní vegetací a litorálními porosty.

B. Druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita druhu v ZCHÚ (%)	stupeň ohrožení ^{1/2}	popis biotopu druhu
čolek velký <i>Triturus cristatus</i>	nižší desítky jedinců	SO/EN	Výskyt druhu byl zaznamenán v nádržích.
kuňka ohnivá <i>Bombina bombina</i>	vyšší desítky jedinců	SO/EN	Výskyt druhu byl zaznamenán v nádržích a tůňích s pozvolnými břehy a dostatkem mělkých litorálů, s vyšším zastoupením měkkých vodních makrofyt.
moták pochop <i>Circus aeruginosus</i>	1-2 páry, hnízdění	O/VU	Hnízdní výskyt byl zaznamenán v okolí nádrží, v pobřežních rákosinách a mokřadní vegetaci ve východní i západní části území.
moudivláček lužní <i>Remiz pendulinus</i>	jednotlivé páry, hnízdění	O/VU	Hnízdní výskyt byl zaznamenán v mokřadních křovinách ve východní i západní části území.
lžičák pestrý <i>Spatula clypeata</i>	jednotlivé páry, hnízdění	SO/CR	Hnízdní výskyt zaznamenán v okolí nádrží, ve třtině a ostřicových porostech ve východní i západní části území.
polák velký <i>Aythya ferina</i>	jednotlivé páry, hnízdění		Hnízdní výskyt byl zaznamenán v rákosinách u nádrží ve východní i západní části území.

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita druhu v ZCHÚ (%)	stupeň ohrožení ^{1/2}	popis biotopu druhu
potápka roháč <i>Podiceps cristatus</i>	jednotlivé páry, pravidelné hnízdění	O/VU	Hnízdní výskyt byl zaznamenán v rákosinách u nádrží ve východní i západní části území.
potápka malá <i>Tachybaptus ruficollis</i>	jednotlivé páry, hnízdění	O/VU	Hnízdní výskyt byl zaznamenán v rákosinách u nádrží ve východní i západní části území.
potápka černokrká <i>Podiceps nigricollis</i>	jednotlivé páry, nepravidelné hnízdění	O/CR	Hnízdní výskyt zaznamenán převážně na nádržích v západní části území.
racek chechtavý <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	nižší stovky jedinců, opakované hnízdění	-/VU	Kolonie racků obývá velkou nádrž v západní části území a je významným ekologickým činitelem v území.
slavík modráček <i>Luscinia svecica</i>	jednotlivé páry, opakované hnízdění	SO/EN	Hnízdní výskyt byl zaznamenán v rákosových porostech u nádrží.
zrzhlávka rudozobá <i>Netta rufina</i>	jednotlivé páry, hnízdění	SO/EN	Hnízdní výskyt zaznamenán na nádržích ve východní i západní části území.
vážka jasnoskrvná <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	stabilní populace, málo početná	SO/NT	Druh se vyskytuje na stojatých vodách, dává přednost nádržím s větší plochou nezarostlé vodní hladiny. Na lokalitě její výskyt podporuje bohatá litorální vegetace a doprovodná vzrostlá zeleň v okolí nádrží.

¹ Vyhláška MŽP č. 395/1992 Sb.

² HEJDA, R.; FARKAČ, J.; CHOBOT, K. (eds.) (2017). Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – Příroda, Praha, 36: 1–612.
CHOBOT, K., NĚMEC M. (eds.) (2017) Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 34: 1–182.

Cíl ochrany

Vhodným managementem udržet na stanovišti stabilní vodní režim a vytvořit odpovídající podmínky pro obnovu stabilních populací předmětů ochrany a jejich trvalou existenci.

Základní ochranné podmínky

Základní ochranné podmínky přírodních rezervací jsou stanoveny v § 34 odst. (1) a (2) zákona č. 114/1992 Sb.:

(1) Na celém území přírodních rezervací je zakázáno

- a) hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystému anebo nevratně poškozovat půdní povrch,
- b) používat biocidy,
- c) povolovat a umisťovat nové stavby,
- d) povolovat nebo uskutečňovat záměrné rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů,
- e) sbírat či odchytávat rostliny a živočichy, kromě výkonu práva myslivosti a rybářství či sběru lesních plodů,
- f) měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany přírodní rezervace.

(2) Výkon práva myslivosti a rybářství může příslušný orgán omezit, pokud tento výkon je v rozporu s podmínkami ochrany území přírodní rezervace.

Činnosti vázané na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody v ochranném pásmu jsou definovány v § 37 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. a jsou jimi umísťování, povolování nebo provádění staveb, změna způsobu využití pozemků, terénní úpravy, změny vodního režimu pozemků nebo nakládání s vodami, použití chemických prostředků a změny druhu pozemku.

Návrh bližších ochranných podmínek

V souladu s ustanovením § 34 odst. (1) a (2) zákona č. 114/1992 Sb. se navrhuje, aby na území PR bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a) měnit druh a způsob využití pozemků;
- b) povolovat, umísťovat a provádět stavby včetně změn staveb a terénní úpravy, odbahňovat nádrže;
- c) zřizovat a ponechávat v území skládky jakýchkoli materiálů, a to i přechodné, s výjimkou uložení biomasy při péči o území;
- d) povolovat a provádět změny vodního režimu v území;
- e) používat chemické přípravky, vápnit a hnojit pozemky, aplikovat jakékoli látky do vod;
- f) vstupovat do litorálních porostů v období od 1. dubna do 30. června;
- g) vytyčovat nové turistické trasy;
- h) vysazovat nebo vysévat rostliny anebo vypouštět živočichy;
- i) provádět chov ryb a rybolov;
- j) vysazovat a chovat zvěř, a to včetně vodních ptáků pro myslivecké účely;
- k) zřizovat obory a myslivecká zařízení, vč. krmelišť, zásypů, slanisek a napajedel, přikrmovat a vnadit zvěř, provádět lov pernaté zvěře;
- l) rozdělovat oheň a tábořit;
- m) umožnit volné pobíhání psů;
- n) vjíždět vozidly na území přírodní rezervace; souhlas se nevyžaduje u vozidel základních a ostatních složek integrovaného záchranného systému, věcně a místně příslušných správních orgánů, správců vodních toků při provádění správy vodních toků, vozidel potřebných pro zajištění hospodaření na pozemcích a péči o ně.

Vymezení ochranného pásma

K zabezpečení zvláště chráněného území před rušivými vlivy je v souladu s § 37 odst. 1 zákona navrhováno vyhlásit ochranné pásmo.

Územně správní zařazení území

Přírodní rezervace i ochranné pásmo:

kraj: Ústecký kraj

okres: Chomutov

obec s rozšířenou působností: Chomutov

obec s pověřeným obecním úřadem: Chomutov

obec: Chomutov, Droužkovice

katastrální území: Chomutov I (652458), Droužkovice (632597)

Přehled katastrálních území, parcelních čísel pozemků dotčených návrhem PR a OP PR

Přírodní rezervace:

Katastrální území: Chomutov I - 652458

Číslo parcel: 4235/1, 4235/38, 4235/39, 4235/40, 4235/41, 4235/42, 4235/43, 4235/44, 4235/48, 4238/4, 4238/7, 4238/8, 4238/9, 4238/11, 4238/12, 4238/13, 4238/14, 4239/1, 4239/2, 4239/3, 4239/4, 4239/5, 4239/6, 4239/7, 4240/2, 4240/6, 4240/7, 4240/8, 4240/9, 4240/10, 4241/1, 4241/5, 4241/6, 4241/7, 4241/8, 4242/1, 4242/2, 4242/3, 4242/4, 4242/5, 4242/6, 4242/7, 4242/8, 4243, 4244/3, 4244/6, 4244/20, 4244/21, 4244/22, 4244/23, 4244/24, 4244/25, 4244/27, 4244/28,

4244/29, 4244/30, 4244/33, 4244/34, 4244/36, 4244/37, 4244/38, 4244/40, 4244/41, 4244/42, 4244/43, 4244/44, 4244/45, 4244/46, 4244/47, 4244/48, 4244/49, 4244/50, 4244/51, 4244/52, 4244/54, 4244/55, 4244/56, 4244/59, 4244/60, 4244/61, 4244/62, 4244/63, 4244/64, 4244/65, 4246/1, 4246/2, 4246/3, 4246/4, 4246/5, 4246/6, 4246/7, 4246/26, 4246/27, 4246/28, 4246/31, 4246/32, 4246/36, 4246/37, 4246/38, 4246/39, 4246/40, 4246/41, 4246/42, 4246/43, 4246/44, 4246/45, 4246/46, 4246/47, 4247/1, 4247/3, 4247/4, 4247/5, 4247/6, 4247/7, 4247/8, 4247/9, 4247/10, 4247/11, 4247/12, 4247/13, 4247/14, 4247/15, 4247/16, 4249/18, 4249/2, 4249/3, 4249/7, 4249/8, 4249/20, 4249/21, 4251/4, 4251/7, 4251/10, 4251/11, 4251/15, 4251/16, 4251/17, 4252/3, 4254/2, 4254/4, 4254/8, 4254/11, 4255/1, 4255/2, 4256/2, 4256/5, 4257, 4259/1, 4259/3, 4260/1, 4261, 4262/1, 4262/2, 4263, 4264/1, 4264/2, 4264/3, 4264/4, 4264/5, 4264/6, 4265, 4266, 4267/1, 4267/6, 4267/7, 4267/8, 4267/9, 4267/11, 4267/12, 4267/13, 4267/14, 4267/15, 4267/16, 4267/17, 4267/18, 4267/19, 4267/20, 4267/27, 4267/28, 4267/29, 4267/30, 4267/31, 4267/32, 4267/34, 4267/35, 4267/39, 4267/40, 4267/41, 4267/42, 4267/43, 4267/44, 4267/47, 4271/2, 4271/3, 4271/5, 4271/6, 4271/7, 4274/2, 4274/3, 4274/8, 4274/9, 4274/10, 4274/11, 4274/12, 4274/13, 4274/14, 4274/15, 4274/16, 4274/17, 4274/18, 4274/21, 4274/22, 4274/23, 4274/24, 4274/25, 4274/26, 4274/27, 4274/34, 4274/35, 4274/36, 4274/37, 4274/38, 4274/39, 4274/40, 4274/41, 4274/42, 4274/43, 4274/44, 4274/45, 4274/46, 4274/47, 4303.

Katastrální území: Droužkovice - 632597

Číslo parcel: 503/59, 1008, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1022, 1031, 1074, 1075, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1204/1, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1211.

Ochranné pásmo Přírodní rezervace:

Katastrální území: Chomutov I - 652458

Číslo parcel: 4235/2, 4235/19, 4235/33, 4235/34, 4235/35, 4235/36, 4235/37, 4235/45, 4235/46, 4235/47, 4235/49, 4236/1, 4237/1, 4237/2, 4237/3, 4237/4, 4237/6, 4237/7, 4237/8, 4237/9, 4237/10, 4237/11, 4237/12, 4237/13, 4238/1, 4238/5, 4238/6, 4238/10, 4240/1, 4240/3, 4240/4, 4240/5, 4241/1, 4241/2, 4241/3, 4241/4, 4244/4, 4244/5, 4244/7, 4244/8, 4244/9, 4244/13, 4244/14, 4244/15, 4244/16, 4244/17, 4244/18, 4244/26, 4244/31, 4244/32, 4244/35, 4244/39, 4244/53, 4244/57, 4244/58, 4245/1, 4245/6, 4245/7, 4245/8, 4245/9, 4246/1, 4246/3, 4246/8, 4246/25, 4246/29, 4246/30, 4246/31, 4246/33, 4246/34, 4246/35, 4248/3, 4248/13, 4248/14, 4248/15, 4249/1, 4249/2, 4249/17, 4249/18, 4249/19, 4249/20, 4249/8, 4250/1, 4250/4, 4250/5, 4251/1, 4251/2, 4251/3, 4251/5, 4251/6, 4251/8, 4251/9, 4251/10, 4251/11, 4251/12, 4251/13, 4251/14, 4252/1, 4254/2, 4254/4, 4254/9, 4256/2, 4259/1, 4264/6, 4267/4, 4267/5, 4267/10, 4267/21, 4267/22, 4267/23, 4267/24, 4267/25, 4267/26, 4267/33, 4267/34, 4267/36, 4267/37, 4267/38, 4267/45, 4267/46, 4274/6, 4274/19, 4274/20, 4274/24, 4274/27, 4274/28, 4274/29, 4274/30, 4274/31, 4274/32, 4274/33.

Katastrální území: Droužkovice - 632597

Číslo parcel: 494/2, 503/59, 670/1, 670/2, 670/3, 670/4, 670/5, 670/6, 670/7, 670/8, 670/9, 670/10, 670/11, 670/12, 670/13, 670/14, 670/15, 670/16, 670/17, 694/1, 694/3, 694/4, 694/5, 694/7, 694/8, 694/9, 694/10, 694/11, 694/12, 694/13, 694/14, 694/15, 694/16, 694/17, 694/18, 694/19, 694/20, 694/21, 694/22, 694/23, 694/24, 694/25, 694/26, 694/28, 694/29, 694/30, 694/31, 694/32, 694/33, 694/34, 694/35, 694/36, 694/37, 694/38, 694/39, 694/40, 694/41, 694/42, 694/43, 694/44, 694/45, 694/46, 694/47, 694/48, 694/49, 694/50, 695/1, 695/2, 695/3, 695/4, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 1006, 1007, 1008, 1009, 1014, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1033, 1034, 1113, 1116, 1117, 1118, 1162, 1165, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1204/1, 1204/2, 1209, 1210, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223.

Předpokládaná výměra zvláště chráněného území

Výměra navrhovaného zvláště chráněného území činí 114,04 ha. Výměra navrhovaného ochranného pásma zvláště chráněného území činí 83,48 ha. Výměry byly stanoveny změřením v GIS.

Odůvodnění návrhu

Historie ochrany území

Území je Evropsky významnou lokalitou EVL CZ0423660 dle Nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, ve znění pozdějších předpisů – příloha č. 451a. Zařazení EVL na evropský seznam: 2018/43/EU.

Název přírodní rezervace souvisí s hlubinnou těžbou uhlí, a to rozšířením dobývacího prostoru v roce 1971 směrem na tzv. „Pražské pole“. Od roku 1976 pokračovala těžba horní sloje pouze v oblasti „Pražského pole“. Těžba hlavní sloje v „Pražském poli“ začala v roce 1978. Důl byl uzavřen v roce 1992.

Hlavní důvody zpracování návrhu na vyhlášení PR

Předkládaný návrh zohledňuje současný stav přírodních hodnot území. Nově vyhlášená PR zahrnuje vodní plochy v zatopených důlních propadlinách a navazující podmáčené břehy, stružky, kanálky a mokřady i terestrické biotopy s výskytem zvláště chráněných a ohrožených druhů živočichů vázaných na vodní ekosystémy. Chrání celistvost evropsky významné lokality Pražská pole a evropsky významné druhy, které jsou předmětem ochrany EVL – kuňku obecnou, čolka velkého, vážku jasnoskvrnnou a jejich biotopy.

K názvu zvláště chráněného území

Název „Pražská pole“ je dlouhodobě užívaným místním názvem lokality. Vzhledem k tomu, že se nevyskytuje na starých mapách (I., II. a III. vojenské mapování), dá se předpokládat, že je používán až od 20. století.

Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území

Přírodní rezervace je vhodnou kategorií pro ochranu EVL Pražská pole a jejich předmětů ochrany.

K předmětům ochrany

Předmět ochrany je vymezen tak, aby obsáhl přírodní hodnoty území nově navržené PR v převážné části jejich rozsahu.

K cílům ochrany

Cíle ochrany jsou formulovány v souladu s ustanoveními § 34 odst. 2 zákona tak, aby bylo zajištěno zachování předmětů ochrany v příznivém stavu, a aby byla zajištěna celistvost evropsky významné lokality.

K návrhu bližších ochranných podmínek

Bližší ochranné podmínky PR jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami PR a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

K jednotlivým bližším ochranným podmínkám:

ad a/ Předměty ochrany PR jsou vázány na stávající druh a způsob využití pozemků – na vodní plochy a okolní zamokřené území. Proto změna druhu a způsobu využití pozemků znamená potenciální ohrožení předmětů ochrany PR, a je navrhováno vázat ji na souhlas orgánu ochrany přírody.

ad b/ Nové stavby jsou zakázány základními ochrannými podmínkami, nicméně i stavby stávající a jejich změny mohou mít negativní vliv na předmět ochrany přímými zábory biotopů i nepřímo na vodní režim území ad. Nevhodně načasované odbahňování nádrží či terénní úpravy mají významný negativní dopad na rozmnožování obojživelníků. Negativní dopad mají rovněž terénní úpravy, při kterých dochází k likvidaci litorálního pásma nádrží.

ad c/ Předmětem ochrany jsou nejen druhy, ale i jejich vodní a terestrické biotopy. Skládky mohou představovat zdroje znečištění s dopadem na předměty ochrany PR.

ad d/ Narušení vodního režimu nádrží a navazujících podmáčených pozemků může zcela znemožnit existenci druhů i společenstev uvedených v předmětu ochrany PR a představuje jeden z nejzávažnějších faktorů ohrožení předmětu ochrany PR, který navíc zpravidla nelze kompenzovat jinými řízenými zásahy. Změny vodního režimu by měly negativní dopad nejen na předměty ochrany PR, ale i na další přírodní hodnoty území.

ad e/ Druhy, které jsou předmětem ochrany PR, jsou citlivé na kvalitu vody. Negativní vliv na předměty ochrany má jednorázová kontaminace vody organickými látkami či anorganickými látkami a také používání biocidů a hnojiv při obhospodařování biotopů navazujících na vodní nádrže. Nevhodné je přikrmování ryb, vodních ptáků či jakékoli jiné aplikace látek do vodního prostředí.

ad f/ Lokalita je v současné době využívána jako místo rekreace pro obyvatele Chomutova a některé nádrže jsou rybářsky využívány. Větší pohyb osob a s ním související negativní jevy (rušení hnízdicích ptáků, odhazování odpadků, volný pohyb psů apod.) představují potenciální riziko jak pro předměty ochrany, tak pro další hodnoty území, kterým je zejména významné hnízdiště vodních ptáků. Pohyb osob je vhodné usměrňovat cestní sítí zohledňující nároky předmětů ochrany.

ad g/ V území byl zjištěn výskyt nepůvodních druhů rostlin, jejichž výskyt je vhodné monitorovat a regulovat, aby nedošlo k degradaci přírodních hodnot území. Z hlediska druhů, které jsou předmětem ochrany PR, je nejrizikovější možné zavlečení invazních druhů ryb do nádrží – jde především o stěvličku východní (*Pseudorasbora parva*), sumečka amerického (*Ameiurus nebulosus*) a karase stříbřitého (*Carassius auratus*).

ad h/ Při vysokých rybích obsádkách v nádržích či jejich nevhodném druhovém složení dochází k přímé predaci pulců, k likvidaci vajíček a larválních stádií obojživelníků a narušování potravní základny rybami, které se živí planktonem (planktonofágní ryby snižují potravní nabídku pro obojživelníky).

ad i/ Kachny jsou ve větších počtech významným predátorem juvenilních stádií obojživelníků a jejich potravním konkurentem. K negativům jevům patří i přikrmování kachen zvyšující vnos živin do vodních ploch.

ad j/ Myslivecká zařízení jsou charakterem stavby a platí pro ně výše uvedené. Volné přikrmování může významně změnit úživnost ploch (jedná se o živiny obsažené v krmné směsi a živiny obsažené v trusu zvířat), přikrmování způsobuje koncentrování zvěře a umělé navyšování jejich stavů, která je přímým predátorem chráněných druhů.

ad k/ Táboření v území může působit rušivě, zejména na nevhodných místech v blízkosti hnízdišť.

ad l/ Vjíždění vozidel zvyšuje zatížení území rušivými vlivy a dalšími negativními vlivy spojenými se znečištěním území.

K vymezení hranice zvláště chráněného území

Hranice byla navržena tak, aby většina významných fenoménů předmětu ochrany byla v území zahrnuta. Nově navržená hranice PR je vedena téměř výhradně po hranicích stávajících parcel katastru nemovitostí.

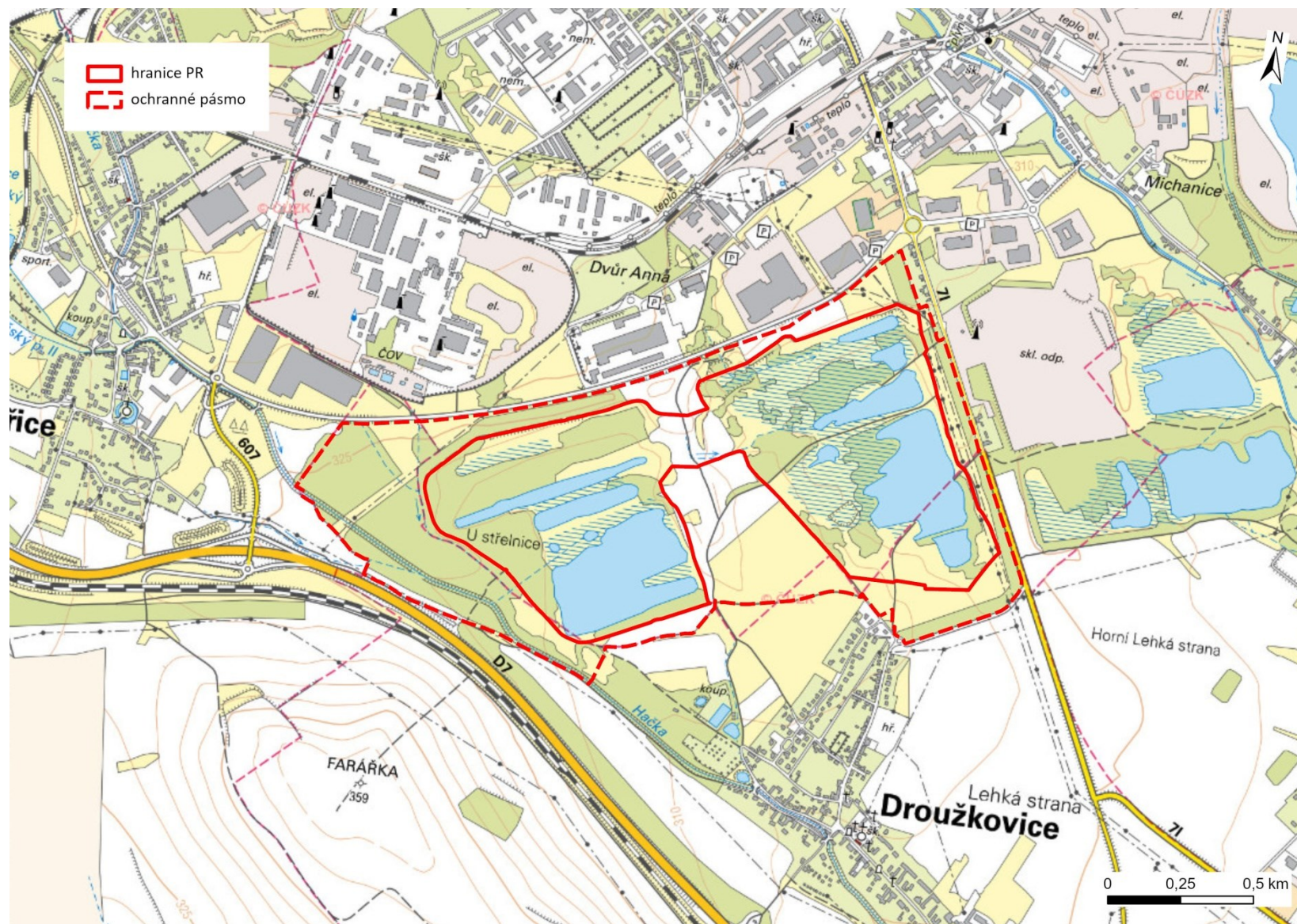
K vymezení ochranného pásma

Ochranné pásmo je navrženo tak, aby zahrnovalo hydrologicky a ekologicky spojitě území navazující na lokalitu vlastní PR. Hranice jde po hranicích stávajících parcel katastru nemovitostí.

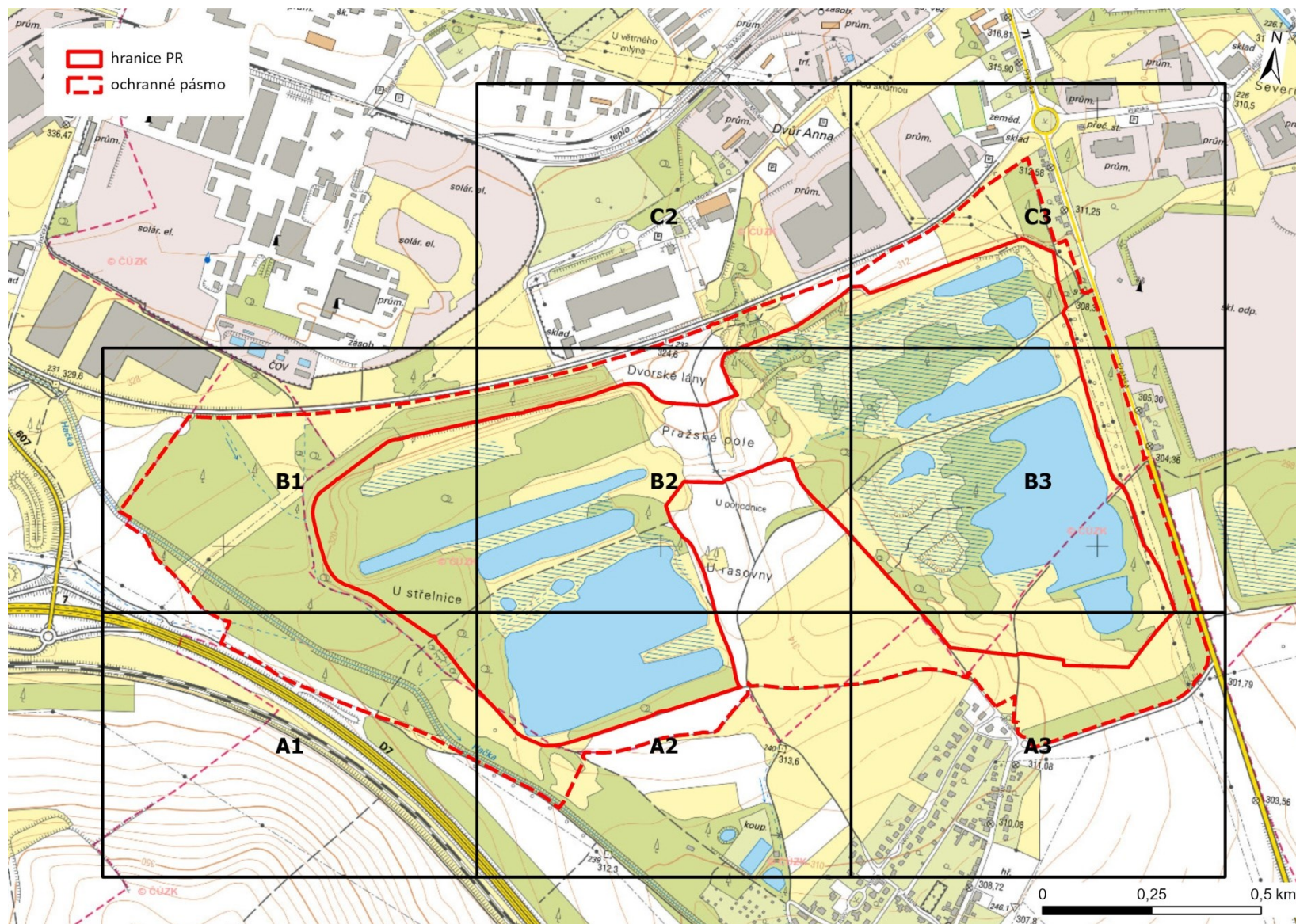
Přílohy:

1. Orientační mapa s vyznačením území
2. Katastrální mapy se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma, včetně přehledové mapy

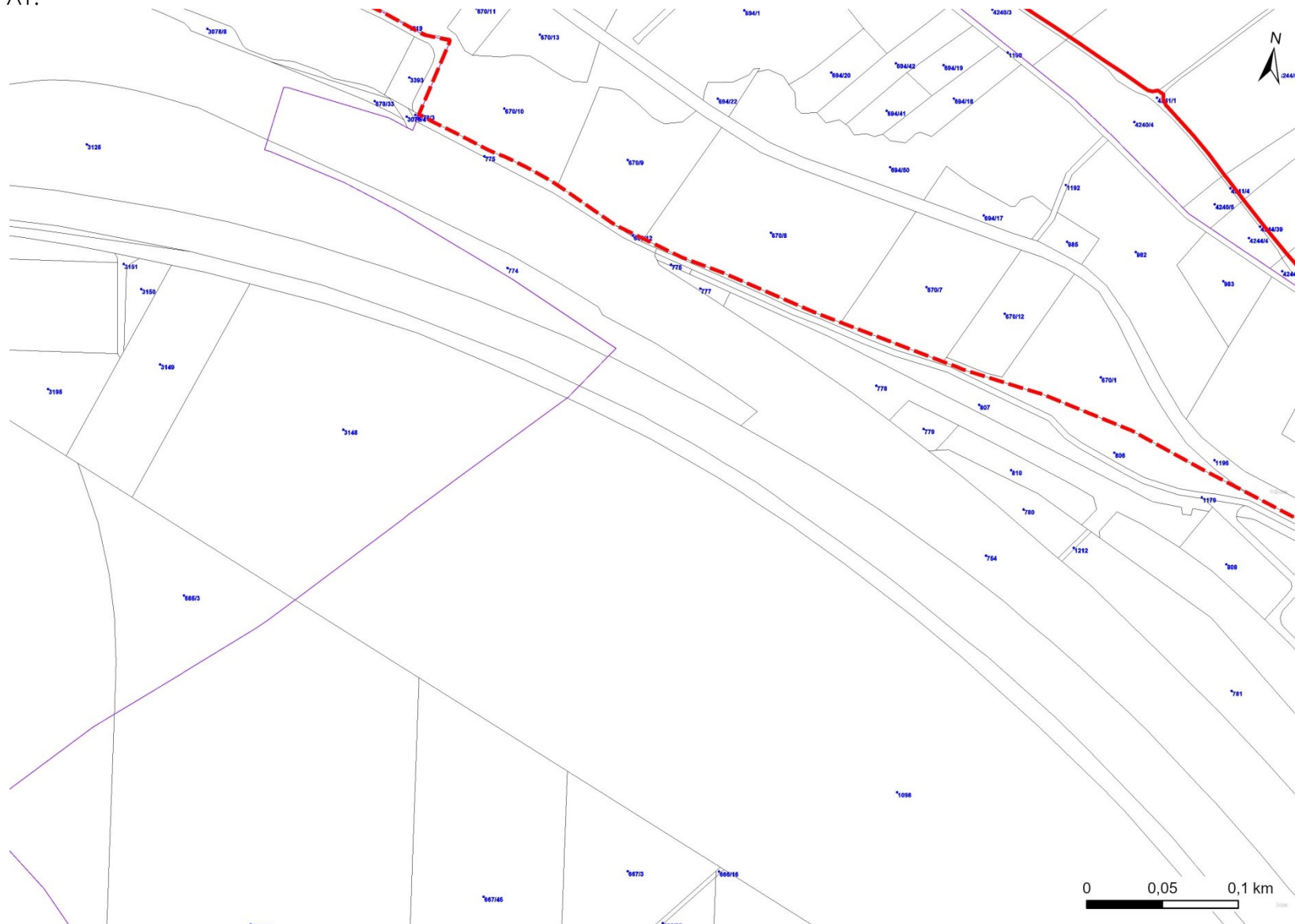
Příloha 1. - Orientační mapa s vyznačením ZCHÚ

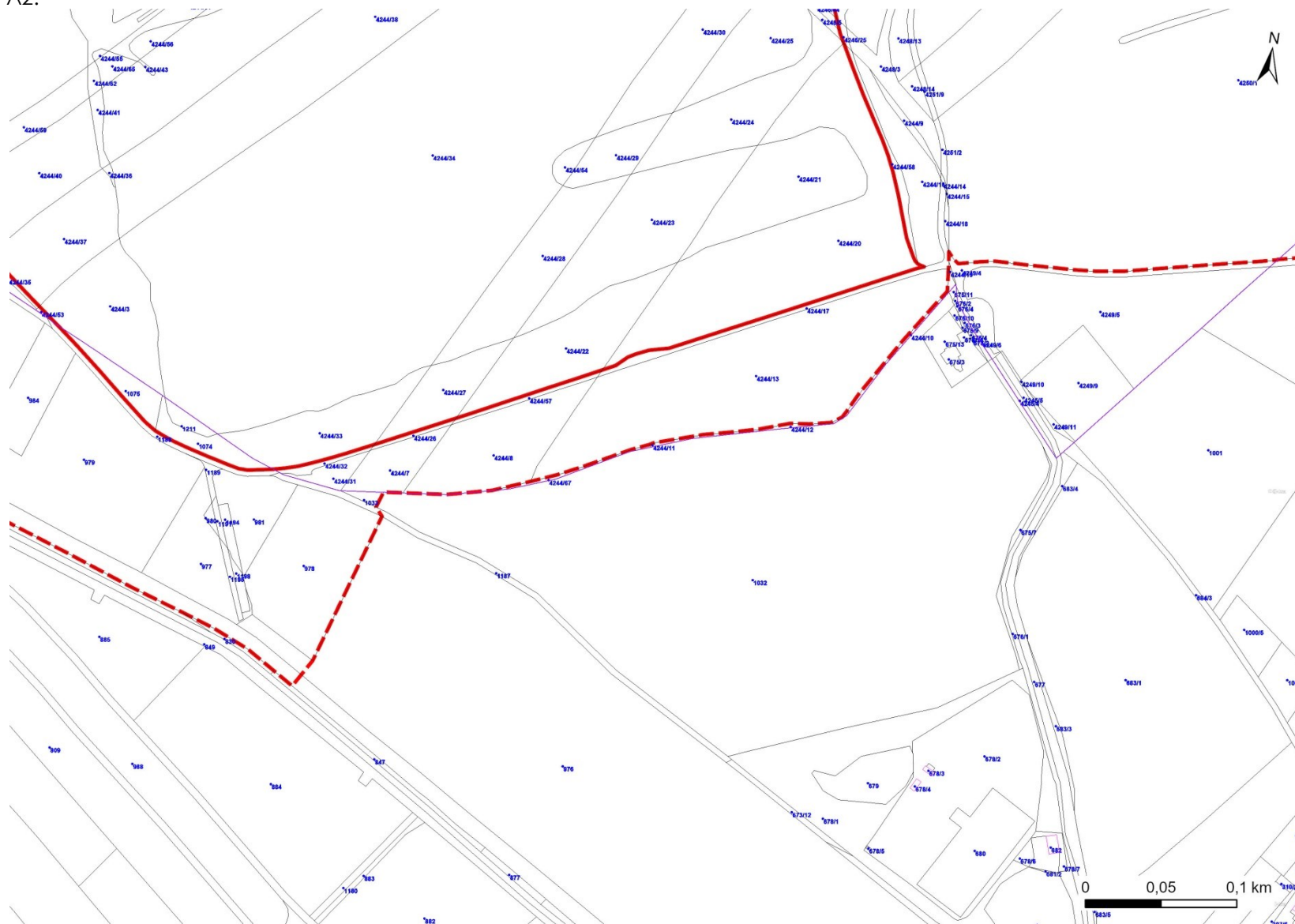
Příloha 2. - Katastrální mapy se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

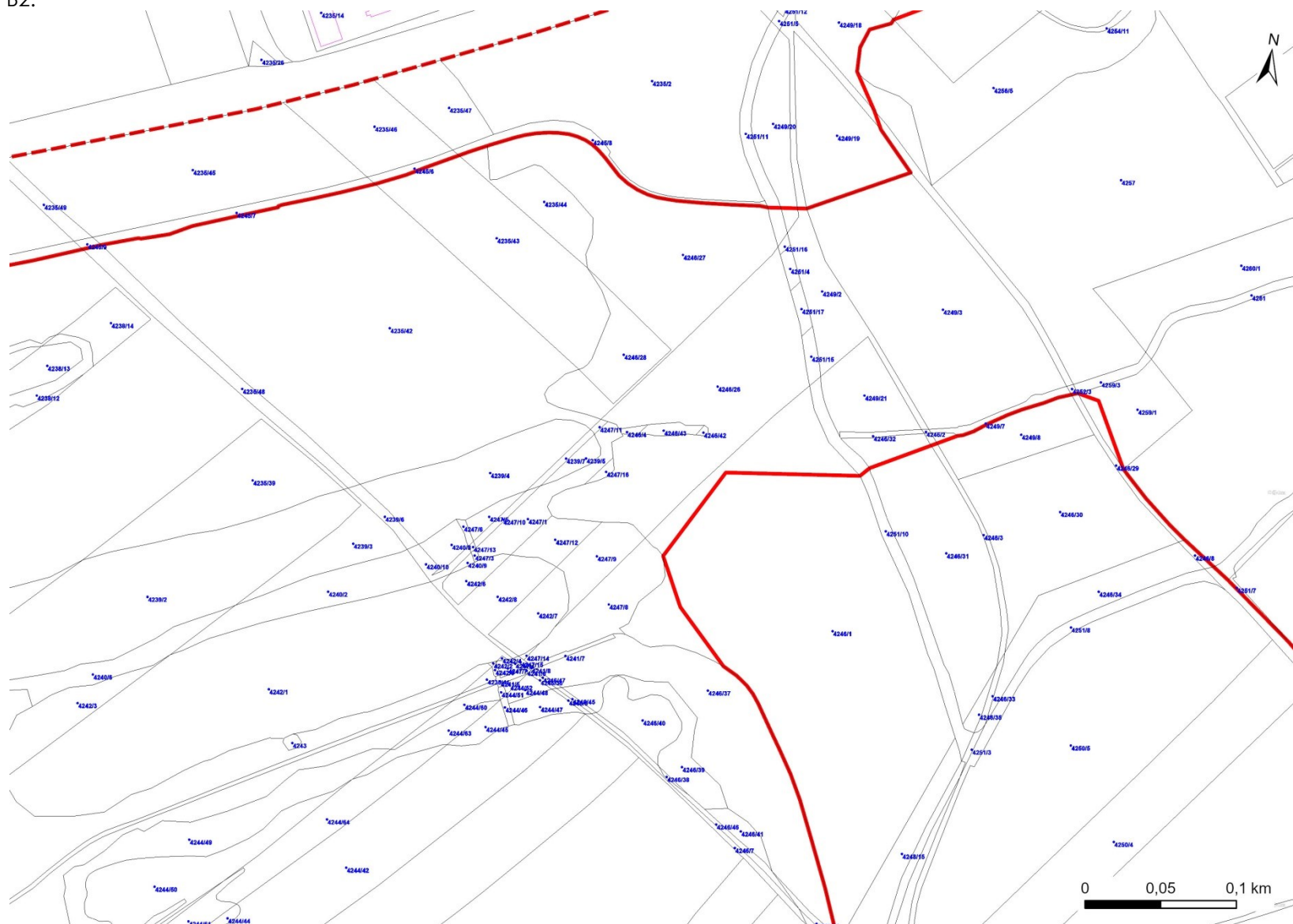
A1:

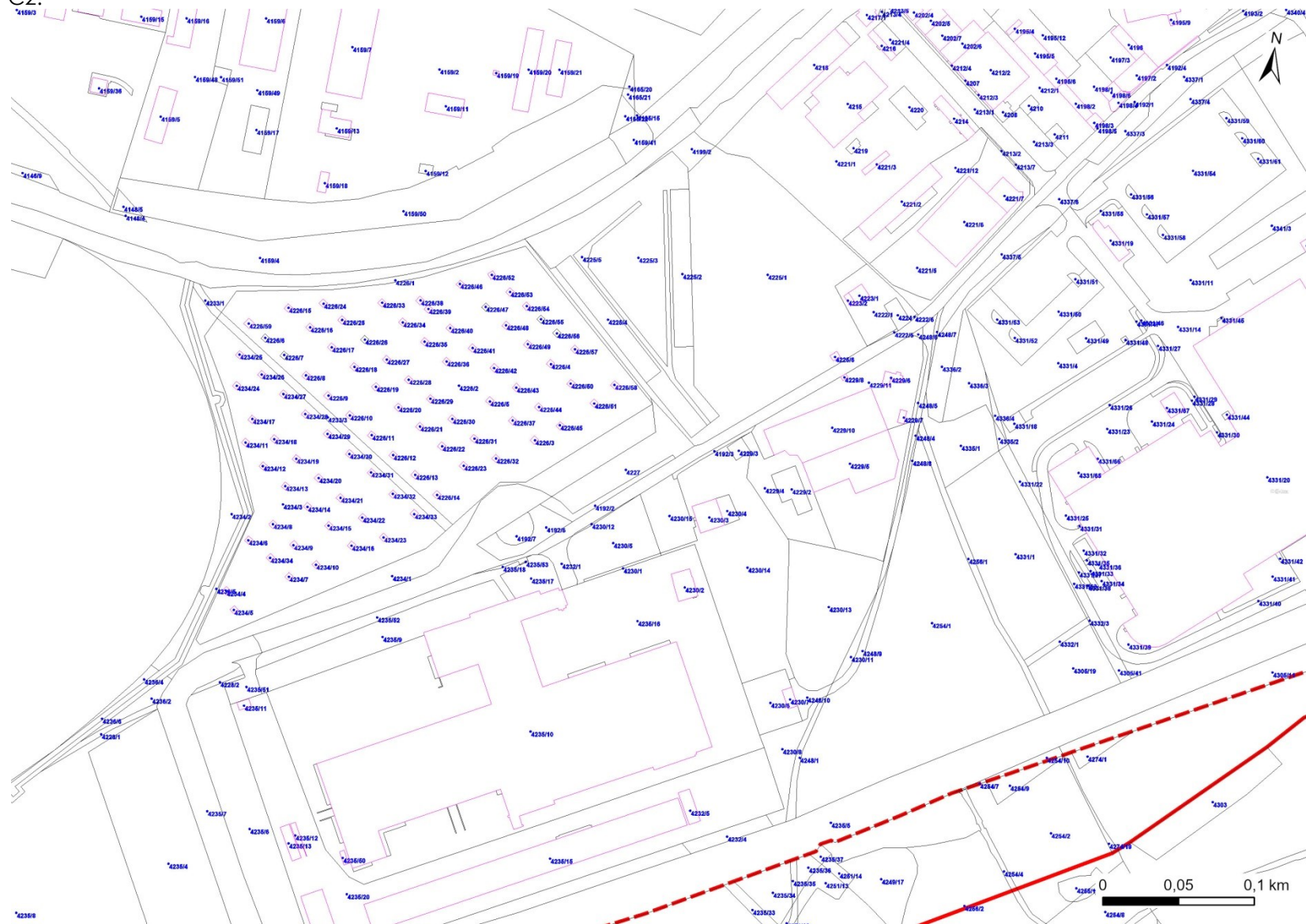
A2:

B2:

C2:

C3:

